

VAJNAI

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 6ης Οκτωβρίου 2005*

Στην υπόθεση C-328/04,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Fővárosi Bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Ιουλίου 2004, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης κατά

Attila Vajnai,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, Κ. Schiemanh (εισηγητή) και Ε. Juhász, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: R. Grass

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

- 1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων ως θεμελιώδους αρχής του κοινοτικού δικαίου.
- 2 Η αίτηση αυτή υπεβλήθη στο πλαίσιο ποινικής δίκης κατά του A. Vajnai για παράβαση του άρθρου 269/B του ουγγρικού ποινικού κώδικα (Büntető Törvénykönyv) που τιμωρεί τη χρήση, εν μέσω μεγάλου πλήθους, «ολοκληρωτικών συμβόλων».

Νομοθετικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 269/B του ουγγρικού ποινικού κώδικα που φέρει τον τίτλο «Χρήση ολοκληρωτικών συμβόλων», ορίζει:

«(1) Όποιος

α) διανέμει,

β) χρησιμοποιεί εν μέσω μεγάλου κοινού,

γ) επιδεικνύει δημοσίως,

σβάστικα, το διακριτικό SS, σφυροδρέπανο, ερυθρό αστέρα με πέντε αιχμές ή σύμβολο που αντιπροσωπεύει τα σημεία αυτά και εφόσον δεν υπάρχει βαρύτερο ποινικό αδίκημα, διαπράττει πλημμέλημα και τιμωρείται με πρόστιμο.

- (2) Ο διενεργών την πράξη της παραγράφου 1 με σκοπό τη διάδοση γνώσεων, την εκπαίδευση, την επιστήμη, την τέχνη ή την πληροφόρηση επί συμβάντων ιστορικών ή συγχρόνων δεν τιμωρείται.
- (3) Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 δεν έχουν εφαρμογή στα τρέχοντα επίσημα σύμβολα των κρατών.»

Η κύρια δίκη και το προδικαστικό ερώτημα

- 4 Από την διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι ο Α. Vajnai, αντιπρόεδρος του εργατικού κόμματος της Ουγγαρίας, διώχθηκε ποινικώς διότι έφερε στα ενδύματά του εν μέσω μεγάλου πλήθους, κατά τη διάρκεια διαδηλώσεως που οργανώθηκε στη Βουδαπέστη, στις 21 Φεβρουαρίου 2003, ερυθρό αστέρα με πέντε αιχμές από χαρτόνι, διαμέτρου 5 εκατοστών. Το όργανο της τάξεως κάλεσε τον ενδιαφερόμενο να βγάλει το σύμβολο, πράγμα που έπραξε ο τελευταίος.
- 5 Με απόφαση της 11ης Μαρτίου 2004, το Pesti Központi Kerületi Bíróság (κεντρικό δικαστήριο της Pest) έκρινε τον Α. Vajnai ένοχο διότι χρησιμοποίησε κατά παράβαση του άρθρου 269/B, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ουγγρικού ποινικού κώδικα, ένα «ολοκληρωτικό σύμβολο». Το εν λόγω δικαστήριο καταδίκασε τον κατηγορούμενο με αναστολή ενός έτους και διέταξε την κατάσχεση του εν λόγω συμβόλου.

- 6 Ο Α. Vajnai άσκησε έφεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 7 Με την απόφαση περί παραπομπής, το Fővárosi Bíróság (εφετείο Βουδαπέστης) παρατηρεί ότι σε πλείονα κράτη μέλη, π.χ. στην Ιταλική Δημοκρατία, τα κόμματα της Αριστεράς έχουν ως έμβλημα τον ερυθρό αστέρα ή το σφυροδρέπανο. Συνεπώς, κατά το εν λόγω δικαστήριο, τα μέλη των αριστερών οργανώσεων μπορούν να φέρουν τα σύμβολα του εργατικού κινήματος χωρίς να προσκρούουν σε κάποια απαγόρευση, ενώ ο ουγγρικός ποινικός κώδικας απαγορεύει τη χρήση των συμβόλων αυτών. Για τον λόγο αυτόν ανακύπτει το ερώτημα αν μια διάταξη η οποία σε ένα κράτος μέλος απαγορεύει τη χρήση των συμβόλων του διεθνούς εργατικού κινήματος με την απειλή ποινικών κυρώσεων, ενώ στο έδαφος άλλου κράτους μέλους η χρήση των ιδίων συμβόλων δεν τιμωρείται, δημιουργεί διακρίσεις.
- 8 Υπό τις συνθήκες αυτές το Fővárosi Bíróság ανέστειλε τη δίκη και επέβαλε το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Είναι το άρθρο 269/B, μέρος 1, του Büntető Törvénykönyv (ουγγρικού ποινικού κώδικα), σύμφωνα με το οποίο υφίσταται διάπραξη πλημμελήματος, εφόσον η σχετική ενέργεια δεν συνιστά βαρύτερο ποινικό αδίκημα, όταν κάποιος χρησιμοποιεί ή επιδεικνύει δημοσίως το σύμβολο που αποτελείται από ένα ερυθρό αστέρι με πέντε αιχμές, συμβατό με τη θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου της απαγορεύσεως των διακρίσεων; Επιτρέπουν το άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το οποίο η Ένωση βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, η οδηγία 2000/43/EK, που ομοίως αναφέρεται στις θεμελιώδεις ελευθερίες, ή τα άρθρα 10, 11 και 12 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σε πρόσωπο που επιθυμεί να εκδηλώσει τις πολιτικές πεποιθήσεις του μέσω συμβόλων που τις αντιπροσωπεύουν να το πράττει εντός οποιουδήποτε κράτους μέλους;»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 9 Η Ολλανδική και η Ουγγρική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή που κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις, εκφράζουν αμφιβολίες ως προς την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα.
- 10 Για να ερευνηθεί το ζήτημα της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου πρέπει να εξετασθεί το αντικείμενο του υποβληθέντος ερωτήματος.
- 11 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ρωτά κατά τα ουσιώδη αν η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων του άρθρου 6 ΕΕ, οι διατάξεις της οδηγίας 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ των προσώπων χωρίς διακρίσεις φυλής ή εθνικής καταγωγής (ΕΕ L 180, σ. 22), ή τα άρθρα 10, 11 και 12 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που διακηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ C 364, σ. 1), απαγορεύουν εθνική διάταξη όπως το άρθρο 269/B του ουγγρικού ποινικού κώδικα που τιμωρεί ποινικώς την εν μέσω μεγάλου πλήθους χρήση των επίδικων στην κύρια δίκη συμβόλων.
- 12 Κατά πάγια νομολογία, όταν μια εθνική ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται το προδικαστικό ερώτημα οφείλει να παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκτίμηση εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου του συμβιβαστού της ρύθμισης αυτής με τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων εξασφαλίζει την τήρηση (βλ. απόφαση της 29ης Μαΐου 1997, C-299/95, Kremzow, Συλλογή 1997, σ. I-2629, σκέψη 15).
- 13 Αντιστρόφως το Δικαστήριο δεν έχει την αρμοδιότητα αυτή όταν πρόκειται για ρύθμιση που δεν εμπίπτει στο πεδίο του κοινοτικού δικαίου και όταν το αντικείμενο της δίκης δεν εμφανίζει κανένα συνδεδετικό στοιχείο με οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που ρυθμίζουν οι διατάξεις των Συνθηκών (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Kremzow, σκέψεις 15 και 16).

- 14 Εν προκειμένω διαπιστώνεται ότι η περίπτωση του Α. Vajnai δεν εμφανίζει κανένα συνδετικό στοιχείο με κάποια από τις περιπτώσεις που ρυθμίζουν οι διατάξεις των Συνθηκών και ότι η ουγγρική ρύθμιση που εφαρμόστηκε στην κύρια δίκη δεν εμπίπτει στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου.
- 15 Υπό τις συνθήκες αυτές διαπιστώνεται, βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας ότι το Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να απαντήσει στο ερώτημα που υπέβαλε το Fővárosi Bíróság.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 16 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, έναντι των διαδίκων της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπόμπτος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την υποβολή παρατηρήσεων στο Δικαστήριο, με εξαίρεση τις παρατηρήσεις των εν λόγω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) διατάσσει:

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι προδήλως αναρμόδιο να απαντήσει στο ερώτημα που υπέβαλε το Fővárosi Bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004.

(υπογραφές)